

Óvári Gyula – Szilvássy László

A HAZAI REPÜLÉSTUDOMÁNY KÉT JELENTŐS ESEMÉNYE EGYIDŐBEN, SZOLNOKON

DOI 10.17047/HADTUD.2017.27.E.61

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem (NKE) Katonai Repülő Intézete és Magyar Hadtudományi Társaság Légierő Szakosztálya közel három évtizede szervezi meg évente az immáron hagyományos repüléstudományi konferenciát. A 2017. évi rendezvény egy további kiemelkedő tudományos eseménnyel párosult: megnyitójául szolgált *A légiközlekedés-biztonsághoz kapcsolódó interdiszciplináris tudományos potenciál növelése és integrálása a nemzetközi kutatás-fejlesztési hálózatba a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen (VOLARE)* elnevezésű, uniós finanszírozású repülő szakmai projektnek.¹

A közel 170 fő részvételével megtartott ünnepélyes megnyitót megtisztelte jelenlétével prof. dr. Patyi András, az NKE rektora, prof. dr. Padányi József mérnök vezérőrnagy, az NKE tudományos rektor helyettese, dr. Pohl Árpád ezredes, az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának dékánja, Tömböl László ny. vezérezredes, az MHTT elnöke, dr. Koller József ezredes, az MH 86. Szolnok Helikopter Bázis parancsnoka, valamint Szolnok város és a megye vezetése is.

1. kép

Prof. dr. Patyi András rektor megnyitóját tartja
(a szerzők alkotása)

A rektor úr megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy ez az interdiszciplináris projekt „... minden ízében és mozzanatában a modern felsőoktatási tudományos világ jellemzőihez illeszkedik... konkrét, valóságos kihívásokhoz keres tudományos válaszokat”. Elmondta továbbá, hogy a kutatómunka klaszterben folyik majd,

¹ Azonosító szám: GINOP-2.3.2-15-2016-00007

melynek a Katonai Repülő Intézet mellett más katonai szervezetek, felsőoktatási intézmények, kutatóközösségek is részesei. A 2020-ig tartó munkába bevonni tervezik a jövő tudósait, doktorandusz-hallgatókat is. A rektor emlékeztetett arra, hogy 2018-ban új állami légiközlekedési szak indul, amelynek tananyagfejlesztésébe az intézet is bekapcsolódik. Hangsúlyozta továbbá, hogy megítélése szerint a katonai kutatásoknak mindig egy lépéssel a „civil” tudományok előtt kell járniuk, hiszen a fejlett országokban is gyakran a katonai alkalmazás eredményei „szűrődnek át” a civil szférába. Reményét fejezte ki, hogy ez a szellemiség fog érződni az intézet által irányított kutatómunkában is. Ennek keretében kiemelten fontosnak ítélte, hogy a kutatási eredmények minél hamarabb beépüljenek az oktatómunkába is.

A projekt szakmai vezetője *dr. Palik Mátyás* ezredes, egyetemi docens, a Katonai Repülő Intézet igazgatója. Palik ezredes úr hozzászólásában elmondta, hogy az Intézetben alapvetően a műszaki, valamint az alkalmazói-humán tudományok területén végeznek kutatásokat. Emlékeztetett arra, hogy 2012-ben zárult le az Intézetnek az Óbudai Egyetemmel közös projektje, amely – egyebek között – repülésmeteorológiai témákkal, valamint a pilóta nélküli légi járművek tervezésével, alkalmazásával és üzemeltetésével kapcsolatos problémákkal foglalkozott. A kutatások eredményeit eredményesen hasznosították mindkét intézmény hallgatóinak képzésében. A jelenlegi, uniós támogatású projektben – folytatva a korábban megkezdett témákat is – szeretnének egy kiválósági központot létrehozni Szolnokon, ahol később akár nemzetközi szintre is kiterjeszthetik a kutatásokat. Elmondta továbbá azt is, hogy a projekt révén az intézetnek lehetősége nyílik közel 220 millió forint értékben a kutatáshoz nélkülözhetetlen, de továbbiakban az oktatásban is kiválóan hasznosítható technikai eszköz beszerzésére. A program megvalósításában az NKE kutatóin kívül több mint 30 más felsőoktatási és kutatóintézet munkatársa is részt vesznek, de csatlakozhatnak hozzá a hazai repülőiparban tevékenykedő KKV-k külső szakértői, fiatal kutatók, doktoranduszok és egyetemi hallgatók is. A projektben tevékenykedő közel 80 szakember a következő években számos konferencián és nemzetközi képzésen vehet részt, ezzel is bővítve jelenlegi tudását.

2. kép

A konferencia résztvevőinek egy csoportja
(a szerzők alkotása)

A továbbiakban légiközlekedés biztonságához kapcsolódó kutatás három alprojektjének vezetője mutatta be az általa irányított terület tervezett tartalmát és kitűzött céljait. Az AVIATION FUEL alprojekt keretében a kutatók az egyes alternatív tüzelőanyag-fajták légi és földi üzemeltetése, a repülőterek működtetése érdekében történő alkalmazhatóságának, környezeti hatásainak és gazdaságossági kérdéseinek vizsgálatával, elemzésével foglalkoznak – mondta el *Dr. Kavás László* tanszékvezető egyetemi docens, az alprojekt vezetője.

Az AVIATION HUMAN alprojektben a repülés emberi tényezőit vizsgálják *dr. Dunai Pál* egyetemi docens irányításával. A kapcsolódó kutatások során adatokat gyűjtenek, elemeznek valamint új mérési és vizsgálati protokollokat dolgoznak ki, tesztelnek, majd összesítik a gyakorlati alkalmazás eredményeit. A kutatás a pilóták mellett a pilótánélküli légi járművek operátoraira is kiterjed.

A *dr. Bottyán Zsolt* tanszékvezető egyetemi docens vezette UAS ENVIRON kiemelt kutatási terület résztvevői a pilóta nélküli légi járművek (UAV) felhasználását biztonságossá, rugalmassá és így sok területen alkalmazhatóvá tévő repüléstámogató rendszer modelljét dolgozzák ki. Egy olyan mobil szoftveres alkalmazást kívánnak létrehozni, amely a repülések végrehajtásához nélkülözhetetlen repülésmeteorológiai és légiközlekedési információk közvetlen elérését teszi lehetővé. Az alkalmazás segít a repülések megtervezésében, tájékoztatja a felhasználót a tervezett repülési útvonal várható meteorológiai helyzetről és minden fontos légiforgalmi információról.

*

A program a továbbiakban a tradicionális repüléstudományi konferenciával folytatódott, ahol a szakterület aktualitás tudományos kutatásainak eredményeivel ismerkedhettek az érdeklődők.² Öt szekcióban, több mint hatvan szakember előadása hangzott el olyan témákban, mint például a repülőgépek (beleértve az UAV-t is) és hajtóművek gyártása, felhasználása, fejlesztése, üzemeltetése, a repülések, illetve a katonai ejtőernyőzés meteorológiai támogatása, az alkalmazott szakmai szoftverek megbízhatósága, valamint a légi járművek légi és földi üzemeltetésének humán tényezői.

² Az elhangzott előadások szerkesztett formában olvashatóak a *Repüléstudományi Közlemények* c. tudományos folyóirat 2017/1 és 2017/2 on-line változatában http://www.repulestudomany.hu/index_rtk.html